

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi

60840200 – Veterinariya farmatsevtikasi
bakalavriat ta'lim yo'nalishining

MALAKA TALABI

Toshkent 2024

“60840200 – Veterinariya farmatsevtikasi” bakalavriat ta’lim yo‘nalishi

ISHLAB CHIQLILGAN VA KIRITILGAN:

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti.

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil “01” 08 dagi 24F-sonli buyrug‘i bilan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.

Mazkur malaka talablari “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Oliy ta’lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlari va kadrlar buyurtmachilari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me’yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	Umumiy tavsifi.....	4
1.1.	Qo‘llanish sohasi	4
1.1.1.	Malaka talabining qo‘llanishi	4
1.1.2.	Malaka talabining asosiy foydalanuvchilari.....	4
1.2.	Kasbiy faoliyatlarining tavsifi.....	4
1.2.1.	Kasbiy faoliyatining sohalari.....	4
1.2.2.	Kasbiy faoliyatlarning obyektlari.....	4
1.2.3.	Kasbiy faoliyatlarning turlari.....	5
1.2.4.	Kasbiy vazifalar.....	5
2.	Kasbiy kompetensiyalarga qo‘yiladigan talablar	6
3.	Amaliyotlarga qo‘yiladigan talablar.....	7
4.	Fanlar katalogining tuzilishi.....	7
	Bibliografik ma’lumotlar	9
	Kelishuv varag‘i	10

1. Umumiy tavsifi

60840200 – Veterinariya farmatsevtikasi ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlash kunduzgi va sirtqi ta’lim shaklida amalga oshiriladi. Kunduzgi ta’limda bakalavriat dasturining me‘yoriy muddati 4 yil.

1.1. Qo‘llanish sohasi.

1.1.1. Malaka talabining qo‘llanilishi

Malaka talabi *60840200-Veterinariya farmatsevtikasi* ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlovchi barcha oliy ta’lim muassasalari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talabining asosiy foydalanuvchilari:

mazkur ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha malaka talablari, o‘quv reja va o‘quv dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o‘quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas‘ul hamda o‘z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta’lim muassasalarining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o‘quv-uslubiy boshqarma (bo‘limi) boshlig‘i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o‘qituvchilari;

ta’lim yo‘nalishining o‘quv rejasi va o‘quv dasturlarini o‘zlashtiruvchi oliy ta’lim muassasasining talabalari;

bakalavriat bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestasiya komissiyalari;

ta’limni boshqarish bo‘yicha vakolatli davlat organlari;

oliy ta’lim muassasalarini moliyalashtirishni ta’minlovchi organlar;

oliy ta’lim tizimini akkreditasiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot hamda korxonalar;

oliy ta’lim muassasalariga o‘qishga kirayotgan abituriyentlar, ularning ota-onalari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. Kasbiy faoliyatlarining tavsifi.

1.2.1. Kasbiy faoliyatining sohalari:

“Veterinariya” sohasidagi bakalavr ta’lim yo‘nalishi bo‘lib, u dorivor o‘simliklar xom-ashyolaridan asosiy ta’sir etuvchi vositalarni ajratib olish, turli xil dori shakllarini tayyorlash texnologiyalari, tayyor dorilarga retseptlar yozish, dorixonalar va ularda dorilarning ta’sir xususiyatlariga qarab saqlash qoidalari, dori shakllarini retseptlar asosida is‘temolga chiqarish hamda yangi dorivorlik xususiyatga ega bo‘lgan o‘simlik xom-ashyolarini izlab topish va ulardan turli xil dori-darmonlarni ishlab chiqish hamda veterinariya amaliyotga joriy etish bilan bog‘liq kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. Kasbiy faoliyatlarning obyektlari:

veterinariya tizimidagi jarayonlar, Respublika Qishloq xo‘jaligi vazirligi huzuridagi Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish qo‘mitasi va uning tasarrufidagi barcha veterinariya dori-darmon ishlab chiqarish korxonalari, veterinariya dori vositalari va ozuqabop qo‘shimchalari sifati va muomilasini nazorati bo‘yicha davlat ilmiy markazi, viloyat veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish boshqarmalari, shahar va tumanlarning veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish bo‘limlari;

davlat va shaxsiy veterinariya dorixonalari, biopreparatlar ishlab chiqarish korxonalari, nazorat tahlil va toksikologik kimyo laboratoriyalari, har-xil oziqa aralashmalari, vitaminli hamda to‘qima preparatlari ishlab chiqarish korxonalari, veterinariya farmasevtikasiga oid ilmiy-amaliy loyihalar, klinik-farmakologik tahlil va klinik eksperimental laboratoriyalari, har-xil dori-darmonlar va reaktivlar, veterinariya preparatlarini tayyorlashda qo‘llaniladigan texnologiyalar va jihozlar;

veterinariya uchastkalari va punktlari, veterinariya klinikalari, veterinariya sohasiga tegishli dori-darmonlar va davolash vositalari, ilmiy-tadqiqot jarayonlari, davlat, aksionerlik va xususiy kompaniyalar (firmalar), ishlab chiqarish birlashmalari, iqtisodiyotning turli soha va tarmoqlarida boshqaruv qarorlarini amalga oshirish jarayonlari.

60840200 – Veterinariya farmatsevtikasi ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavriat bitiruvchilari pedagogik qayta tayyorlashdan o‘tgandan taqdirida, professional ta’lim muassasalarida

“60840200 – Veterinariya farmatsevtikasi” bakalavriat ta’lim yo‘nalishi

ta’limning vakolatli boshqaruv organlari tomonidan aniqlanadigan umumkasbiy va ixtisoslik fanlarini o‘qitish bo‘yicha pedagogik faoliyati bilan shug‘ullanish huquqiga ega bo‘ladi. Bakalavriatning kasb ta’limi yo‘nalishlari bundan mustasno.

1.2.3. 60840200 – Veterinariya farmatsevtikasi ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari:

- *ilmiy-tadqiqot;*
- *tashkiliy-boshqaruv;*
- *ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatish;*
- *axborot-tahliliy faoliyat;*
- *tadbirkorlik.*

1.2.4. Kasbiy vazifalar

60840200 – Veterinariya farmatsevtikasi ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha Milliy malaka ramkasining 6-malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, obyektlari va turlariga muvofiq, bakalavriat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo‘lishi lozim:

Ilmiy-tadqiqot faoliyatda:

kichik ilmiy xodim va yordamchi lavozimlarda ilmiy-tadqiqot ishlari olib borishi;
ilmiy-uslubiy va boshqa texnik ishlarini bajarish;
ilmiy-tadqiqot va ishlab chiqarish jamoasi tarkibida (ta’lim yo‘nalishi xususiyatlariga mos ravishda) kasbiy faoliyat masalalarini yechish;

ilmiy-amaliy seminarlar, konferensiyalarda ilmiy, tahliliy ommabop nashrlarda maqolalar bilan qatnashish;

ilmiy va ilmiy-uslubiy faoliyat turlari bo‘yicha axborot-resurs kataloglarini tuzish va ulardan foydalanish;

mavzu (topshiriq) bo‘yicha ilmiy-texnikaviy ma’lumotlarni yig‘ish, ishlov berish, tahlil qilish va olingan ma’lumotlarni tizimlashtirishda ishtirok etish;

veterinariya farmatsevtikasi sohasiga oid ilmiy-tadqiqot ishlarini tashkil etish hamda ilg‘or ilmiy-tadqiqot natijalarni va ishlanmalarni amaliyotga tatbiq etishda qatnashish bo‘yicha faoliyat olib borish qobiliyatiga ega bo‘lishi lozim.

tadqiqot natijalari va ishlanmalarni tadbiq etish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatda:

fuqarolik jamiyatining dolzarb masalalarini bilishi, Yangi O‘zbekistonni rivojlantirish strategiyasiga asoslangan faol hayotiy amalga oshirish;

dunyoqarash bilan bog‘liq falsafiy bilimlarga tizimli ega bo‘lishi, mustaqil tahlil qila olishi, kasbiy faoliyatida ularni hisobga olishi;

vatan tarixini bilishi, ma’naviy milliy va umuminsoniy qadriyatlar masalalari yuzasidan o‘z fikrini bayon qila olishi va ilmiy asoslay bilishi, milliy istiqloq g‘oyasiga asoslangan faol hayotiy nuqtayi nazarga ega bo‘lishi;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, tabiiy ilmiy fanlar bo‘yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo‘lishi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda hayotda va o‘z kasb faoliyatida foydalana bilishi;

axborot yig‘ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo‘lishi, o‘z kasbiy faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olishi;

tegishli bakalavriat yo‘nalishi bo‘yicha raqobatbardosh umumkasbiy tayyorgarlikka ega bo‘lishi;

yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o‘z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olishi;

sohaga oid innovatsiyalarni amaliyotga tatbiq qilishni tashkil etish;

tizimda raqamli texnologiyalarni qo‘llay olishi;

zamonaviy axborot texnologiyalardan boshqaruvda foydalanish;

ijrochilar jamoasi ishini tashkil qilish;

fikrlar har xil bo’lgan sharoitda boshqaruv qarorini qabul qilish;
nazorat qilish va amalga oshirilgan ishlarning natijalarini baholash;
bajarayotgan faoliyati bo’yicha ish rejasini tuzish, nazorat qilish va amalga oshirilgan ishning natijalarini baholash.

Ishlab chiqarish va xizmat ko’rsatish faoliyatida:

mehnat jarayonida xavfsizlikni ta’minlash bo’yicha metodika va tadbirlarni ishlab chiqish va amalga oshirish qobiliyatiga ega bo’lishi;

atrof-muhitni muhofaza qilish va mehnat xavfsizligi talablariga mos kelishi borasida ishlab chiqarish jarayonlarini nazorat qilish;

sog’lom turmush tarzi va unga amal qilish zaruriyati to’g’risida ilmiy tasavvur hamda e’tiqodga, o’zini jismoniy chiniqtirish o’quv va ko’nikmalariga ega bo’lishi;

veterinariya dori-darmon ishlab chiqarish korxonalarida, veterinariya dori vositalari va ozuqabop qo’shimchalari sifati va muomilasini nazorati bo’yicha davlat ilmiy markazida, viloyat veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish boshqarmalarida, shahar va tumanlarning veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish bo’limlarida; davlat va shaxsiy veterinariya dorixonalarida, biopreparatlar ishlab chiqarish korxonalarida belgilangan tartibda faoliyat ko’rsatish;

ixtisoslikka mos mavzu bo’yicha turli xizmatlarni ko’rsatish qobiliyatiga ega bo’lishi lozim.

Axborot-tahliliy faoliyatda:

loyiha samaradorligini baholash;

axborot-tahlil faoliyati natijalari bo’yicha hisobot tayyorlash;

boshqaruv qarorlarining samaradorligini baholash;

sohada axborot xavfsizligini ta’minlash.

Tadbirkorlik faoliyatida:

yangi biznes-loyihalarni shakllantirish va amalga oshirish;

biznesni tashkil etish, biznes-rejalarni ishlab chiqish va amalga oshirish.

2. Kasbiy kompetensiyalariga qo’yiladigan talablar:

davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy-iqtisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;

davlat tili qoida va me’yorlariga amal qilgan holda og’zaki va yozma shaklda fikr, mulohaza, g’oya, taklif, ta’rif va xulosalarni mantiqiy to’g’ri, asosli va aniq bayon etish hamda ifodalay olish;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar, ishlar mohiyatini tushunishi va kasbiy faoliyati uchun yetarli darajada undan foydalana olishi;

olingan kasbiy tajribani tanqidiy ko’rib chiqish, o’z-o’zini rivojlantirish, malaka oshirish va o’z kasbiy faoliyatining turi hamda xarakterini o’zgartirishga qodir bo’lishi;

axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatida qo’llay bilishi, axborotlarni yig’ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo’lishi, faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olish;

yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o’z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;

sog’lom turmush tarzi va unga amal qilish zaruriyati to’g’risida tasavvurga ega bo’lish;

me’yoriy-huquqiy hujjatlarni izlash, tahlil qilish va ulardan kasbiy faoliyatida foydalanish ko’nikmalariga ega bo’lish;

tashkiliy tuzilmalarni optimallashtirish, kadrlarni boshqarish strategiyasini qo’llash, tadbirlarni rejalashtirish va amalga oshirish ko’nikmalariga ega bo’lish;

muzokaralar, uchrashuvlar, ishbilarmonlik yozishmalarini olib borish va onlayn aloqalarni amalga oshirishni bilish;

korporativ axborot tizimlarini, moliyaviy-iqtisodiy tahlil va moliyaviy hisobotni tayyorlashni, ma’lumotlar bazasini yuritishni bilish;

“60840200 – Veterinariya farmatsevtikasi” bakalavriat ta’lim yo’nalishi

veterinariya obyektlarida strategik va operasion boshqaruv vazifalarini, ishni tashkil qilish, boshqarishning zamonaviy texnologiyalarini, xodimlar jamoasiga yetakchilik qilishni bilish;

qishloq xo’jalik va uy hayvonlari, mo’ynali, ekzotik va yovvoyi hayvonlar, parrandalar, asalari va baliqlarning kasalliklariga qarshi qo’llaniladigan turli shakldagi dori darmonlarni ishlab chiqarish bo’yicha chora-tadbirlari rejasini tuzish ko’nikmalariga ega bo’lish;

ishlab chiqarilgan dori vositalari sifatini belgilovchi ekspertiza tadbirlarini o’tkazish malakasiga ega bo’lish;

yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual hamda nazariy modellarini ishlab chiqish va ilmiy-tadqiqot natijalari bo’yicha tavsiyalar va ishlanmalarni amaliyotga tatbiq etish ko’nikmalariga ega bo’lish.

3. Amaliyotlarga qo’yiladigan talablar.

Malakaviy amaliyot – umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan nazariy bilimlarni mustahkamlash va amaliy (ishlab chiqarish) jarayonlari bilan uyg’unlashtirish, tegishli amaliy ko’nikmalar, kompetensiyalar va malakalarni shakllantirishga qaratiladi.

Ta’lim yo’nalishi bo’yicha quyidagi amaliyotlar o’tkaziladi:

O’quv tanishuv amaliyoti;

Tanishuv amaliyoti;

Ishlab chiqarish amaliyoti;

Bitiruv oldi amaliyoti.

4. Fanlar katalogining tuzilishi:

T/r	Fanning malakaviy kodi	O’quv fanlari, bloklari va faoliyat turlarining nomlari	Umumiy yuklamaning hajmi, soatlarda	Kredit miqdori	Fan o’tiladigan semestr
1.00		MAJBURIY FANLAR	4860	162	
1.01	O’EYT1104	O’zbekistonning eng yangi tarixi ✓	120	4	1
1.02	XT1104	Xorijiy til	120	4	1
1.03	BR1104	Biofizika va radiobiologiya	120	4	1
1.04	AFK1104	Analitik va fizkolloid kimyo	120	4	1
1.05	O’RT1206	*O’zbek (Rus) tili	180	6	2
1.06	JTS1204	Jismoniy tarbiya va sport ✓	120	4	2
1.07	LTFT1104	Lotin tili va farmatsiya terminologiyasi	120	4	1
1.08	EAMM1204	Ekologiya va atrof-muhit muxofazasi	120	4	2
1.09	SAKT1204	Sohada axborot kommunikatsiya texnologiyalari	120	4	2
1.10	D1304	Dinshunoslik ✓	120	4	3
1.11	F1404	Falsafa ✓	120	4	4
1.12	DO’YT1108	Dorivor o’simliklar yetishtirish texnologiyasi	240	8	1,2
1.13	HM1106	Hayvonlar morfologiyasi	180	6	1
1.14	HF1206	Hayvonlar fiziologiyasi	180	6	2
1.15	BK1204	Biologik kimyo	120	4	2
1.16	ZVS1306	Zoogigiena va veterinariya sanitariyasi	180	6	3
1.17	HOOIChA1306	Hayvonlarni oziqlantirish va	180	6	3

300/3

“60840200 – Veterinariya farmatsevtikasi” bakalavriat ta’lim yo’nalishi

		ozuqa ishlab chiqarish asoslari			
1.18	FK1308	Farmatsevtik kimyo	240	8	3,4
1.19	HPF1406	Hayvonlar patologik fiziologiyasi	180	6	4
1.20	VKED1406	Veterinariyada kasb etikasi (Deontologiya)	180	6	4
1.21	PASVE1506	Patologik anatomiya va sud veterinariya ekspertizasi	180	6	5
1.22	FF1506	Farmatsevtik farmakologiya	180	6	5
1.23	MVI1506	Mikrobiologiya, virusologiya va immunologiya	180	6	5
1.24	FB1506	Farmatsevtik biotexnologiya	180	6	5
1.25	F1506	Farmakognoziya	180	6	5
1.26	KD1606	Klinik diagnostika	180	6	6
1.27	DVO‘TX1706	Dori vositalarni o'zaro ta'sir xususiyatlari	180	6	7
1.28	KX1706	Klinik xirurgiya	180	6	7
1.29	FT1706	Farmatsevtik toksikologiya	180	6	7
1.30	IFML1706	Iqtisodiy farmatsiya, marketing va logistika	180	6	7
2.00		TANLOV FANLARI	1080	36	
2.00		<i>Tanlov fanlar (7 ta fan)</i>	<i>1080</i>	36	3,4,5,6
Kvalifikatsiyasi		Veterinar farmatsevt			
		Jami	5940	198	
		Malakaviy amaliyot	1260	42	2,4,6,8
		Davlat attestatsiyasi			8
		Jami	1260	42	
		HAMMASI	7200	240	

20/1

Bibliografik ma’lumotlar

UDK 002: 651. 1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so’zlar:

kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, ta’lim yo’nalishi, kasbiy faoliyat obyekti, kasbiy faoliyat sohasi, kasbiy faoliyat turi, kredit, modul, bakalavriat, o’quv reja, fan dasturi, o’quv jarayoni, malakaviy amaliyoti, bitiruv malakaviy ish, baholash, ichki nazorat, yakuniy davlat nazorati, davlat-jamoatchilik nazorati, tashqi nazorat, moddiy-texnik baza, davlat attestasiyasi, mustaqil ta’lim, o’quv fanlari bloki, oliy ta’lim muassasasi, ta’lim jarayoni, ta’lim sifati nazorati, profil, ishlab chiqarish, ilmiy-tadqiqot jarayonlari, veterinariya ta’lim sohasi, Qishloq xo’jaligi vazirligi, Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish qo’mitasi, veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish boshqarmalari, veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish bo’limlari, hayvonlar kasalliklariga tashxis qo’yish va oziq ovqat xavfsizligi davlat markazi, farmatsiya, farmakodinamika, farmakokinetika, toksikodinamika, toksikokinetika, farmakoterapiya, farmakoprofilaktika, farmakoanaliz, galen preparatlari, dori moddalari, tayyorlash texnologiyasi, sinergizm, antogonizm, antidoterapiya, klinik farmakologiya, biopreparatlar.

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta’lim muassasalari hamda kadrlar iste’molchilari

ISHLAB CHIQLDI:

**Samarqand davlat veterinariya meditsinasi,
chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti**

Rektor X.B. Yunusov

2024-yil “ ”

M.O‘.

KELISHILDI:

**O‘zbekiston Respublikasi
Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi
huzuridagi Oliy ta’limni rivojlantirish
tadqiqotlari markazi**

Direktor M.Boltabayev

2024-yil “ ”

M.O‘.

**O‘zbekiston Respublikasi
Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish
qo‘mitasi**

Rais B.T.Norqobilov

2024-yil “ ”

M.O‘.

**Toshkent davlat agrar
universiteti**

Birinci prorektor S.Y.Islomov

2024-yil “ ”

M.O‘.

**Veterinariya ilmiy-tadqiqot
instituti**

Direktor B.A.Elmurodov

2024-yil “ ”

M.O‘.

**Veterinariya dori vositalari va ozuqabop
qo‘shimchalar sifati va muomalasi bo‘yicha
davlat ilmiy markazi**

direktor S.S.Oqqiyev

2024-yil “ ”

M.O‘.

“JIZZAX ORGANIC” MCHJ XK

direktori A.A.Kaziyev

2024-yil “ ”

M.O‘.